

Izkušnje študentke in zaposlenih na Visoki zdravstveni šoli v Celju z Erasmus mobilnostjo na Portugalskem in Finskem

viš. pred. mag. Boris Miha Kaučič, mag. Jerneja Meža, Lea Plevčak, Katja Esih, Alenka Presker Planko

Visoka zdravstvena šola v Celju je s svojim inovativnim in razvojno naravnanim delovanjem vpeta v mednarodni prostor, kar nam trenutno omogoča 11 sklenjenih bilateralnih sporazumov. V sodelovanju s Finsko, Poljsko in Portugalsko se povezujemo v projektno in raziskovalno omrežje (Project and Research Network), ki z aktivnim delom začena v mesecu novembru letošnjega leta.

Opravljanje kliničnega usposabljanja v Hospital da Misericórdia de Paredes foto: osební arhív Lea Plevčak, 2014

Izkušnje z mednarodno mobilnostjo študentke Lea Plevčak

V študijskem letu 2013/2014 se je za mednarodno mobilnost z namenom opravljanja kliničnega usposabljanja v tujini odločila študentka **Lea Plevčak**. V okviru sklenjenega bilateralnega sporazuma z visokošolskim zavodom **CESPU (Cooperative de Ensino Superior Politécnico e Universitário)**, se je študentka odpravila v mesto Porto (Portugalska). Zanimalo nas je, kako je preživela tri-mesečno mobilnost, kaj se je novega naučila, spoznala in kakšne so njene izkušnje s kliničnim usposabljanjem v tujini, zato smo z njo opravili kratek intervju.

Lea je povedala, da se je za mobilnost odločila predvsem zato, ker je velika ljubiteljica spoznavanja drugih držav, njihovih kultur in novih ljudi. Želela si je pridobiti mednarodne izkušnje, spoznati njihov sistem delovanja zdravstvene nege in zdravstva ter pogledati malo širše, na področje zaposlovanja diplomiranih medicinskih sester/zdravstvenikov. Na splošno so bili njeni vtisi o samem mestu Porto zelo pozitivni, saj so ljudje zelo prijazni, gostoljubni in odprti. Prav tako je bila zadovoljna glede kliničnega okolja, saj so bili študenti zelo prijazni in pripravljani pomagati. Tudi klinični mentorji so bili korektni in gostoljubni, vendar pa je bila največja težava znanje angleškega jezika, zato se je morala v določenih situacijah znajti z neverbalno komunikacijo (npr. kretnjo rok), kar je bilo po njenih besedah precej zanimivo. Podpore in vodenje na kliničnem usposabljanju je bilo zagotovljeno tudi s strani fakultetne koordinatorice.

Lea meni, da bo v tujini opravljeno klinično usposabljanje pozitivno vplivalo na njen nadaljnji študij in izobraževanje, kasneje tudi na karierno pot v zdravstveni negi in seveda tudi na njeno življenje nasploh. Meni tudi, da študij v tujini ni enostaven, vendar je bil zanjo zelo pozitivna izkušnja in bi ga priporočala tudi drugim.

Iz kliničnega usposabljanja v Portu pa bi v naše okolje najraje prenesla odnos medicinskih sester in drugih zdravstvenih sodelavcev do pacientov, ki je sproščeno spoštljivo, partnersko in zaupljivo. V bolnišnici, kjer je potekalo njeno klinično usposabljanje, je bil pacient v središču zdravstvene obravnave. Paciente se obravnava celostno, kar Lea ocenjuje kot zelo pozitivno. Partnerski odnos, prijaznost, aktivno poslušanje in dostopnost medicinskih sester do pacienta, se odražajo tudi na njegovem uspešnem okrevanju v času hospitalizacije.

Kot bodoča diplomirana medicinska sestra se je Lea naučila, da nasmeh pacientu pomeni zelo veliko, malenkost, ki jo lahko da vsak in nekomu polepša dan.

Glede same mednarodne izmenjave je menila, da so prednosti predvsem v tem, da postaneš odgovoren, discipliniran, samostojen, da spoznaš nove ljudi, se naučiš njihovega jezika in ustvarjaš spomine. Zelo zanimivo ji je bilo tudi spoznati, kako poteka delo v bolnišnici v tujini in ga primerjati z domačim, slovenskim okoljem.

Izkušnje z mednarodno mobilnostjo zaposlenih

Iz strokovnih služb visoke šole, sta gospa Alenka Presker Planko in gospa Katja Esih odšli na enotedensko mednarodno izmenjavo osebja na Finsko, na partnersko institucijo, **Univerzo v Oulu, Medicinsko fakulteto, Inštitut za zdravstvene vede**. Obisk je bil namenjen spoznavanju procesov zagotavljanja kakovosti v visokem šolstvu, mednarodne dejavnosti in novih študijskih programov, z izvedbo katerih začnajo na omenjeni instituciji v študijskem letu 2014/15.

Že tako dobro sodelovanje z ugledno finsko visokošolsko institucijo smo še okrepili in začrtali tudi projekte prihodnjega sodelovanja. Zato nas je še posebej razveselila novica, da smo bili uspešni na razpisu Erasmus+, KA2, Strateška partnerstva, kjer je Univerza v Oulu, Medicinska fakulteta eden izmed štirih partnerjev dvoletnega projekta **Healthy Lifestyle for Aging Well**. Več o aktivnostih, ki se bodo izvajale v okviru mednarodnega projekta, bomo predstavili v naslednji številki Utripa. ■

Kakovostno klinično mentorstvo je pogoj za doseganje zastavljenih učnih ciljev in kompetenc

mag. Boris Miha Kaučič, Darja Plank, mag. Hilda Maze, Katja Esih, Alenka Presker Planko

Visoka zdravstvena šola v Celju (VZŠCE) je v okviru Katedre za zdravstveno nego organizirala v soboto, 27. 9. 2014, vsakoletno usposabljanje za klinične mentorje iz zdravstvenih/socialnih zavodov.

Udeleženci usposabljanja za klinične mentorje na Visoki zdravstveni šoli v Celju. Foto: Mihaela Pinter-Rojk, VZŠCE, 2014

Usposabljanje je bilo namenjeno **kliničnim mentorjem in šolskim koordinatorjem** s ciljem posredovati informacije za novo študijsko leto ter nova znanja, ki jih mentorji potrebujejo za kakovostno izvajanje kliničnega usposabljanja našim študentom. Na VZŠCE posvečamo kakovostni organizaciji in izvedbi kliničnega usposabljanja velik pomen, saj je klinično okolje izredno pomembno za povezovanje teorije in prakse. Klinično usposabljanje izvajamo v skladu z direktivama 2005/36/ES in 2013/55/ES, kar pomeni, da klinično usposabljanje tudi na **izrednem študiju** izvajamo v **obsegu 2300 ur, kot to predpisuje direktiva. Direktiva jasno opredeljuje obseg ur kliničnega usposabljanja, ne glede na obliko študija.** Na visoki šoli upoštevamo načelo, da je izobraževalni proces usmerjen k študentu in ga postavlja v aktivno vlogo. Klinično usposabljanje v glavnini izvajamo v zdravstvenih/socialnih zavodih v širši Savinjski regiji. Glede na ugodno število učnih/kliničnih okolij (sklenjenih imamo 36 pogodb) imamo možnost, da klinično usposabljanje organiziramo v majhnih skupinah tako, da ima vsak študent svojega kliničnega mentorja, s katerim aktivno dela v kliničnem okolju. S tem je študentu omogočeno, da pridobiva spretnosti za izvajanje aktivnosti zdravstvene nege. V izvajanje kliničnega usposabljanja se poleg kliničnih mentorjev vključujejo šolski koordinatorji, ki s študentom aktivno delajo na **študiju primera – učni negovalni dokumentaciji.** Pred odhodom na klinično usposabljanje študenta teoretično opolnomočimo s sodobnimi teoretičnimi vsebinami v obliki predavanj in seminarskih vaj. Želimo, da študent povezuje teorijo in prakso v kliničnem okolju, pridobiva spretnosti, ki jih doku-

mentira v knjižico opravljenih aktivnosti zdravstvene nege. S takšnim pristopom je študentu omogočeno, da dosega zastavljene učne cilje in kompetence, opredeljene v skladu s študijskim programom prve stopnje. Vsak študent ima svojo **zbirno mapo**, v kateri se shranjuje celotna dokumentacija s kliničnega usposabljanja in knjižico opravljenih aktivnosti zdravstvene nege. Slednje smo v preteklem študijskem letu prenovili, razdelili na strokovna področja zdravstvene nege in določili raven, ki jo mora študent doseči do zaključka študija.

V zadnjem obdobju lahko v nekaterih izjavah za medije zasledimo poudarjanje problema obremenitev kliničnih okolij. Zavedamo se, da mentorstvo v kliničnem okolju predstavlja dodatno nalogo za kliničnega mentorja, vendar mnogim kliničnim mentorjem, s katerimi odlično sodelujemo, mentorstvo predstavlja izziv, saj povečuje njihovo poklicno pripadnost, zadovoljstvo pri delu in vpliva na njihov karierni razvoj. Vsako leto naredimo temeljito evalvacijo kliničnega usposabljanja, v katero so vključeni vsi deležniki.

Program usposabljanja za mentorje je bil razdeljen na teoretični in praktični del, v obliki učnih delavnic. Predsednica Komisije za kakovost na VZŠCE, **pred. mag. Andreja Hrovat Bukovšek** je predstavila udeležencem zadovoljstvo študentov s kliničnim usposabljanjem v učnih zavodih. Nazorno je predstavila rezultate evalvacije, predloge in mnenja študentov in izboljšave, ki se vpeljujejo v novem študijskem letu. **Viš. pred. mag. Boris Miha Kaučič, viš. pred. Darja Plank in viš. pred. mag. Hilda Maze** so prestavili odgovornosti in obveznosti študenta na kliničnem usposabljanju. Iz njihovega prispevka je bilo

razvidno, da visoka šola gradi pot k odličnosti z nenehnim izboljševanjem organiziranosti in izvajanja kliničnega usposabljanja v učnih zavodih. Predstavili so pričakovane lastnosti kliničnega mentorja, namen kliničnega usposabljanja in celotno dokumentacijo, ki jo študent uporablja. Pozornost so namenili pravilom za varno delo in pravilom, ki jih mora študent upoštevati na kliničnem usposabljanju. **Viš. pred. dr. Vesna Čuk**, je prisotnim predstavila mentorsko vlogo v kliničnem okolju in načine motiviranja študentov za uspešno opravljanje kliničnega usposabljanja. Predstavila je trikotnik dejavnikov, ki so pomembni za razvoj kompetenc v kliničnem okolju, potek razvoja kompetenc v kliničnem okolju in vlogo mentorja ter študenta. Seznanili smo se tudi z ugotovitvami raziskave, ki je bila opravljena v slovenskem prostoru in kaže, da se v kliničnem okolju pojavljajo organizacijski problemi (premalo časa za delo s študenti, idr. (Čuk, 2014). Področje predstavlja izziv, zato na visoki šoli podpiramo idejo kolegice dr. Vesne Čuk po razvoju mentorske vloge in razvoju modela izkustvenega učenja zdravstvene nege v kliničnem okolju za slovenski prostor (standard). Tudi v razpravi je bilo poudarjeno, da je treba pristopiti k oblikovanju standarda in modulov za izpolnjevanje. **Mag. Martina Šetina Čož** je prisotnim predstavila pomen medgeneracijskega komuniciranja in sodelovanja v kliničnem okolju. V predavanju je poudarila, da je pomembno vzpostavili primerni odnos med mentorjem in študentom. Pravi, da se generacije ne rodijo, generacije se oblikujejo na podlagi velikih družbenih do-

godkov. Razlike je možno premagati z ustrežno komunikacijo in aktivnim poslušanjem ljudi. **Viš. pred. mag. Hilda Maze** je predstavila prispevek o preprečevanju poškodb z ostrimi predmeti. Delovna skupina Katedre za zdravstveno nego je v letos posodobila učno negovalno dokumentacijo, ki jo študenti izpolnjujejo v kliničnem okolju. Učna negovalna dokumentacija sledi holističnemu modelu obravnave pacienta v kliničnem okolju. **Pred. Suzana Drame** in gospa **Ahbbber Al Sayegh**, strokovna sodelavka, sta predstavili poenotena navodila za izpolnjevanje učne negovalne dokumentacije (študije primera). V drugem delu usposabljanja so sledile učne delavnice. Gospa **Majda Hrastnik**, strokovna sodelavka, je predstavila odvzem krvi za plinsko analizo, **viš. pred. Darja Plank** odvzem krvi za hemokulturo, **pred. Suzana Drame** pa je izvedla delavnico zdravstvene nege pacienta s traheostomo. Zadnja učna delavnica je bila namenjena ergonomiji v kliničnem okolju, ki sta jo izvedli **pred. mag. Brigita Putar** in **Polona Lebar**, višja fizioterapevtka. Zaključna evalvacija usposabljanja je pokazala, da so bili udeleženci zelo zadovoljni z usposabljanjem. ■

Literatura:

Čuk, V. Mentorska vloga v kliničnem okolju – kako motivirati študente za uspešno opravljanje kliničnega usposabljanja. In: Kaučič, BM., et al. eds. *Kakovostno klinično mentorstvo je pogoj za doseganje zastavljenih učnih ciljev in kompetenc: skripta gradiv za klinične mentorje. Usposabljanje za klinične mentorje*, 27. september, 2014. Celje: Visoka zdravstvena šola.